

Nr 186

Av herr **Stefanson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till företagareföreningar m. fl.

I utlåtande till 1956 års riksdag underströk statsutskottet den stora betydelse, som småföretagsamheten inom hantverk och industri utövar särskilt i syfte att åstadkomma ett mera differentierat näringsliv på landsbygden. Utskottet betraktade det såsom ett betydande samhällsintresse att denna verksamhet genom ett effektivt stöd från statens sida finge möjligheter att arbeta under så gynnsamma förutsättningar som möjligt. Starka skäl talade därför enligt utskottets mening för att i än högre grad än vad vid tidpunkten var fallet åstadkomma en förbättring av kreditmöjligheterna för ifrågasvarande småföretagsamhet. Utskottet erinrade om att föregående års riksdag hade framhållit önskvärdheten av att frågan om en samordning av kreditgarantisystemet beträffande hantverk och småindustri och företagareföreningarnas långivning snarast möjligt bleve föremål för utredning och prövning.

I enlighet med vad sålunda från riksdagens sida hade uttalats tillkallade statsrådet och chefen för handelsdepartementet, med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 juni 1956, särskild utredningsman med uppdrag att företaga översyn och samordning av det statliga kreditstödet åt hantverk och småindustri samt därmed jämförlig företagsamhet. Enligt direktiven skulle utredningen — efter klarläggande av syftet med det statliga kreditstödet — undersöka möjligheterna för en samordning av existerande statliga stödformer. Utredningen skulle vidare överväga de administrativa formerna för handläggningen av ärenden rörande kreditstödet, därvid i första hand borde prövas, huruvida den åsyftade samordningen kunde ske till företagareföreningarnas låneverksamhet och industrigarantilån. Utredningen skulle vidare undersöka möjligheterna för viss decentralisering av beslutanderätten gällande stödåtgärderna. Slutligen uppdrogs åt utredningen att överväga frågorna om ställande av säkerheter, organisationen av vården av ställda panter ävensom spörsmålet om räntans storlek samt de kreditpolitiska åtgärdernas inverkan på möjligheterna att erhålla s. k. industrigarantilån. Det skulle därjämte vara utredningen obetaget att pröva och avgiva förslag jämväl beträffande övriga med denna kreditstödjande verksamhet sammanhängande spörsmål av teknisk eller annan karaktär.

I årets statsverksproposition framläggs förslag i anledning av utredningen, vilka i vederbörlig ordning kommer att bli behandlade av riksdagen. I detta sammanhang skall endast upptagas en fråga som av utredningen behandlats allenast mera allmänt och som ej heller i propositionen mera ingående upptagits till prövning, nämligen den organisation som skall om-

besörja stödet till hantverket och den mindre industrien, samt dess utformning och finansiering.

Inledningsvis kan vi ansluta oss till den i propositionen framförda uppfattningen, att stödet till hantverk och småindustri bör lämnas under medverkan av såväl ett centralt som flera lokala organ. Vi finner det även naturligt, att kommerskollegium anförtros de centrala uppgifterna samt att verksamheten på lokalplanet utövas av företagareföreningarna. Den föreslagna avvägningen mellan de olika organens befogenheter kan vi även biträda. Vi anser emellertid såsom nödvändigt att ämbetsverkets och föreningarnas administrativa resurser görs till föremål för en ingående prövning, så att icke de beslut, som kan komma att fattas om ökade lånemöjligheter för hantverket och den mindre industrien, blir i större eller mindre utsträckning eftersatta enbart till följd av organisatoriska brister. Till klarläggande av situationen kan en återblick på den hittillsvarande utvecklingen vara befogad.

Företagareföreningarnas samt den centrala administrationens utveckling och uppbyggnad

De första företagareföreningarna tillkom under senare delen av 1930-talet. Deras verksamhet gavs ursprungligen en övervägande social inriktning. Syftet var att i avseende å den mindre företagsamheten genom upplysningsarbete, särskilt i rationaliseringshänseende, samt genom kreditgivning i första hand bidra till avhjälpande av kvarvarande verkningar av arbetslöshetskrisen. I överensstämmelse med motivet bildades successivt företagareföreningar i de mest arbetslöshetstygda länen, d. v. s. förutom i norrlandslänet, i Gotlands, Blekinge, Värmlands samt Göteborgs och Bohus län. Statens medverkan till föreningarnas administration och långivning lämnades under denna första period, som kan anses omfatta tiden ända fram till den 1 juli 1954, från anslag avsedda för arbetslöshetsbekämpande åtgärder under V:e huvudtiteln. Det centrala överinseendet utövades följdenligt av socialdepartementet.

Under ifrågavarande skede av föreningarnas verksamhet utgjorde den största förändringen, att — såsom en konsekvens av utvecklingen under fyrtioalet — arbetsuppgifterna kom att i allt högre grad omfatta lokaliseringspolitiska syften. Trots den långa tid som perioden omfattade blev emellertid föreningarnas arbetsinsatser relativt blygsamma till följd av de begränsade resurser som stod till förfogande. Nämnade förhållande åskådliggöres enklast därigenom att föreningarnas totala lånekapacitet efter 15 års verksamhet allenast uppgick till cirka 19 miljoner kronor. Statens bidrag till föreningarnas administration belöpte sig för budgetåret 1953/54 till sammanlagt endast 370 000 kronor.

Ej heller i administrativt hänseende inträffade några större förändringar. Visserligen tillkom mot periodens slut tre företagareföreningar och bildades i ytterligare tre län motsvarande organisationer, men alltfört hade en-

dast de ursprungliga nio föreningarna tilldelats medel för utlåning. Föreningarnas kontorsorganisation omfattade som regel endast en heltidsanställd tjänsteman, som med hjälp av ett biträde hade att ombesörja samtliga löpande arbetsuppgifter.

Först från mitten av femtiotalet kan sakbetingelserna för den kreditstödjande verksamheten sägas ha erhållit en utformning och en omfattning, som tämligen väl motsvarar de syftemål man numera vill tillgodose. Målsättningen har utvidgats till att inrymma en strävan från statens sida att främja en allmän produktionsökning medelst till förmån för hantverk och industri vidtagna stödåtgärder med sådan inriktning att därigenom även erhålles en arbetslöshetsförebyggande effekt och en sådan differentiering av näringslivet, att avfolkningen på landsbygden motverkas samt den industriella strukturen blir så avvägd, att en balans i sysselsättningshänseende ernås, ävensom en bättre motståndskraft mot konjunkturbetingade påfrestningar. Genom att stödet i första hand är avsett för hantverket och den mindre industrien får det tillika en pristjämnande effekt samt kan utnyttjas för tillvaratagande av tekniska framsteg inom denna del av näringslivet. Slutligen är det ett instrument för åstadkommande av en utjämning av olika kapitalmarknadsreglerande åtgärders verkningar på det industriella området samt till moderering av den stundom ur allmän synpunkt mindre lyckliga konkurrens, som förekommer mellan kommuner i fråga om företagens lokalisering.

Nämnda programmatiska utveckling är i hög grad en konsekvens av statsmakternas ställningstaganden under det nu tilländalupna decenniet. Ursprunget härrör från en utredning inom handelsdepartementet, som utmynnade i 1954 års riksdagsbeslut om *dels* inrättande av en särskild fond under kapitalbudgeten, kallad Fonden för lån till företagareföreningar m. fl., under vilken fond — utöver särskilt anvisat investeringsanslag — uppdebiterades vid tidpunkten till företagareföreningarna utlånade medel *dels ock* statsgaranti för lån till hantverk och småindustri. Senare riksdagar har väsentligen vidgat möjligheterna till kreditgivningen. Vad angår fondmedlen skedde detta särskilt genom 1956 års höstrikedags beslut om ökning av fonden med 30 milj. kronor, i vilket sammanhang det kreditpolitiska syftet med långivningen upptogs. Den 31 december 1959 omfattade fonden kapitalmedel å sammanlagt 66,8 miljoner kronor, varav 4,0 milj. kronor ännu ofördelade stod till Kungl. Maj:ts förfogande, medan 62,3 milj. kronor var utlånade till företagareföreningarna, varjämte 500 000 kronor ställts till kungl. kommerskollegii förfogande för utlåning till hantverkare och småindustriidkare i Stockholms stad. Föreningarnas utlåning torde vid tidpunkten ha uppgått till ungefärligen 60 milj. kronor.

Sedan garantigivningens tillkomst har industrigarantilån beviljats å cirka 76 milj. kronor. Vid årsskiftet 1959/60 utelöpande, inklusive beviljade men ännu icke utlämnade, lån belöpte sig sammanlagt till cirka 60 milj. kronor.

Symtomatiskt för händelseförloppet under femtiotalet var att på det administrativa området utövningen av överinseendet av företagareföreningarnas verksamhet överfördes från socialdepartementet till handelsdepartementet för att — i likhet med beslutanderätten i fråga om statlig garanti — senare decentraliseras till kommerskollegium. Härigenom har ifrågavarande, för näringslivet betydelsefulla funktioner koncentrerats till det departement och det ämbetsverk, som särskilt har att företräda handels och industriens intressen. De sociala aspekterna har samtidigt kunnat tillgodoses genom nära samråd med arbetsmarknadsmyndigheterna.

I övrigt har den centrala administrationen varit mindre väl avpassad efter utvecklingen på sakplanet; ett förhållande som även varit föremål för uppmärksamhet i riksdagen. Inom handelsdepartementet och senare hos kommerskollegium har beredningen och handläggningen av ärenden rörande lån mot statlig garanti samt företagareföreningarnas verksamhet fullgjorts inom särskild sektion. Till följd av att frågan om kreditstödet varit föremål för överväganden har sektionen — i avvaktan på utredningsresultatet — icke kunnat tillföras erforderlig personalförstärkning i takt med de ökade arbetsuppgifterna, vilket vållat påtagliga olägenheter.

Den lokala organisationen undergick på femtiotalet en snabb expansion. Företagareföreningar bildades i samtliga län och alla tilldelades medel för utlåning. Deras administrativa resurser kom dock att uppvisa betydande olikheter. Den främsta anledningen härtill står att finna i föreningarnas olika utveckling och därav följande olika ekonomiska förutsättningar. I 1954 års statsverksproposition uttalade sig statsrådet och chefen för handelsdepartementet över ett organisationsförslag, avgivet av företagareföreningarnas förtroenderåd, som följer:

Jag är icke för närvarande beredd förorda företagareföreningarnas förtroenderåds förslag att de statliga administrationsbidragen till föreningarna fastställs till bestämda belopp enligt vissa generella beräkningsgrunder. Frågan om storleken av dessa bidrag torde liksom hittills skett få bedömas från fall till fall. Utgångspunkten bör därvid vara, att en viss minimiorganisation — en heltidsanställd konsulent jämte erforderlig kontorshjälp åt honom — är en förutsättning för att verksamheten skall kunna bedrivas med utsikt till framgång. Ett oavvisligt krav bör vidare vara, att en icke oväsentlig del av de årliga kostnaderna för denna minimiorganisation täckes genom bidrag från annat håll än staten. I den mån organisationen tillväxer och kostnaderna därmed ökas bör jämväl beloppet av dylika bidrag ökas i ungefärlig motsvarande mån. I detta sammanhang må erinras om att företagareföreningar, vilkas utlåningsverksamhet nått viss omfattning, kan tillgodogöra sig därvid inflytande ränteintäkter för täckande av administrationskostnader.

Såsom framgår av uttalandet var avsikten, att företagareföreningarna skulle tillförsäkras en viss minimiorganisation till vilken staten skulle tillskjuta medel i likhet med andra bidragsgivare. Sistnämnda intressenter har huvudsakligen utgjorts av landstingen. Den angivna storleksordningen

av organisationen får sättas i relation till de dåvarande begränsade arbetsuppgifterna samt angelägenheten av att större erfarenhet vunnas av verksamheten, innan man band sig för en mera utbyggd administration.

Händelseförloppet under 1950-talet förändrade emellertid på ett avgörande sätt förutsättningarna för föreningarna att täcka sina löpande utgifter. Den väsentligt ökade tilldelningen av fondmedel samt inträffade diskontohöjningar gav — genom att statens utlåningsränta låg oförändrad vid 3,5 procent — föreningarna möjlighet till ränteintäkter, vilka småningom avsevärt översteg stats- och landstingsbidragen sammantagna. En i hög grad bidragande omständighet till ränteinkomsternas storlek var även att föreningarna tillerkänts två års räntefrihet, från lyftningsdagen räknat, å tilldelade fondmedel. Ifrågavarande inkomststegring medgav för föreningarna att anpassa sin organisation efter de ökande arbetsuppgifterna. Samtidigt medförde den emellertid en successivt vidgad latitud i inkomsthänseende de olika föreningarna emellan genom att de äldre föreningarna erhöll en proportionellt större inkomstförbättring än de yngre. De sistnämnda präglades därjämte under detta skede av en försiktighet i dispositionerna, som framkallades av dels vissa initialsvårigheter, dels och önskemålet att genom kapitalisering skapa erforderlig ekonomisk styrka för mötande av de risker, vilka i enlighet med principerna för utlåningen föreningarna har att taga. De äldre föreningarna hade även i fråga om risktagandet en bättre ställning genom uppburna statsbidrag i form av s. k. subventionsmedel. Divergenserna i föreningarnas möjligheter att bestrida sina förvaltningskostnader är emellertid ej alldeles omtiverade, då arbetsuppgifterna som möter i länen varierar till såväl art som omfång. Skillnaderna i vad avser föreningarnas administrativa utrustning är dock större än vad som kan anses befogat med hänsyn till nuvarande arbetsuppgifter. En undersökning av föreningarnas organisatoriska resurser ger vid handen, att de sämst utrustade fortfarande har möjlighet hålla enbart minimiorganisationen från år 1954. Föreningarnas lönesättning avspeglar även detta förhållande.

Företagareföreningarnas utgifter för sin administration kan för budgetåret 1959/60 beräknas till cirka 3 milj. kronor. Därest de föreningar, som för närvarande arbetar med en underdimensionerad administration, skulle tillföras medel för ernående av jämställdhet med övriga, komme kostnaderna att öka med cirka 0,6 milj. kronor. Därvid har ändock icke hänsyn tagits till den allmänna förstärkning, som kan erfordras på grund av ansvällningen i arbetsuppgifter. Nämnda organisatoriska förhållanden, vilka i och för sig måste betraktas som otillfredsställande, blir än mer betänkliga vid beaktande av de väsentliga och ansvarsfulla uppgifter till vilkas lösning man förväntar att kommerskollegium och företagareföreningarna skall verksamt bidra. Nu ifrågasatta utökning av arbetsvolymen ställer krav i organisatoriskt hänseende som enligt vår mening måste tillgodoses. För detta ändamål erforder-

liga medel beräknar vi till cirka 1 milj. kronor. I propositionen framförda förslag är därför ägnade att ingiva betänksamhet i den mån de kan resultera i en beskäring i stället för en utbyggnad av de organisatoriska resurserna.

Arbetsuppgifter och medelsbehov

Även om utredningsmannen icke avgivit något detaljförslag rörande utformningen av den framtida centrala organisationen har han dock ansett sig böra upptaga behovet av en efter arbetsuppgifterna lämpad central administration till behandling och uttalar i sammanhanget:

»Utan att ingå på en bedömning vilka förstärkningar som kunna erfordras för låne- och garantiverksamheten i kommerskollegium vill utredningen allmänt understryka önskvärdheten av att kollegium får en sådan personalorganisation för detta ändamål att verksamheten kan handhavas på ett tillfredsställande sätt och handläggningen ske med tillbörlig snabhet.»

Behovet av en tillräcklig organisation har även uppmärksamrats av arbetsmarknadsstyrelsen i yttrande över utredningens förslag. Styrelsen framhåller däri:

»I likhet med utredningen vill arbetsmarknadsstyrelsen understryka angelägenheten av att kommerskollegium får en sådan förstärkning av personalorganisationen, som svarar mot de ökade arbetsuppgifter vilka följer med ett genomförande av utredningens förslag.»

Vi vill för vår del livligt instämma i de framförda synpunkterna och vill tillika framhålla vikten av att kommerskollegium erhåller resurser för hållande av tillräckligt kvalificerad personal för uppgifterna.

Vad som i det föregående sagts rörande den centrala organisationen i fråga om ökande arbetsuppgifter gäller även de lokala organen. Förutom de allt större krav som ställs på företagareföreningarna i samband med industrigarantilånen har de även att besörja den egna långivningen, som till följd av den större medelstillgången i tilltagande utsträckning ianspråktagit deras arbetskapacitet. I sammanhanget bör uppmärksammas, att företagareföreningarna jämsides med den väsentligt vidgade nytutlåningen måste ägna utelöpande lån kontinuerlig kontroll och övervakning, då eljest syftet med kreditstödet kan äventyras och föreningarna åsamkas svårare förluster än vad med hänsyn till kreditgivningens art kan anses försvarbart. Genom den snabba expansionen av den kreditstödande verksamheten har föreningarna i betydande utsträckning måst ersätta sin rådgivande funktion; en utveckling, som måste betecknas som allvarlig, med hänsyn till hantverkets och den mindre industriens behov av att genom rationaliseringsåtgärder stärka sin konkurrenskraft bland annat inför realiserandet av de europeiska integrationsplanerna. Detta förhållande ter sig så mycket mer oroande som brist föreligger på den allmänna marknaden på konsulter i tekniska och ekonomiska frågor. Förekommande konsultföretag är huvudsakligen koncentrerade till tätorterna samt torde företrädesvis utnyttjas av större, ekonomiskt bärkraftigare industrier.

Såsom även tidigare framhållits har utredningsmannen begränsat sin prövning av organisationsfrågan till att gälla vilka organ som skall handläggas till kreditstödet hörande ärenden. Denna avgränsning har föranlett, att — även i den efterföljande remissbehandlingen — å ena sidan frågeställningen rörande den närmare utformningen av företagareföreningarnas organisatoriska uppbyggnad i allt väsentligt lämnats obeaktad, medan å den andra av utredningsmannen framlagda förslag med konsekvenser för finansieringen av föreningarnas administration kommit att behandlas mer eller mindre isolerade från deras organisatoriska efterverkningar. Utredningsmannen har sålunda framlagt förslag till ändrad räntesättning för statslånen till företagareföreningarna ävensom borttagande av föreningarnas hittillsvarande förmån av två års räntefrihet å tilldelade fondmedel. Nämda förslag har statsrådet och chefen för handelsdepartementet anslutit sig till i statsverkspropositionen, vari förordas att den tvååriga räntefriheten skall slopas och att företagareföreningarna till staten skall erlägga ränta enligt de grunder, som gäller vid lån ur statens utlåningsfonder, d. v. s. en rörlig ränta, vilken för närvarande utgör 4,5 procent. Departementschefen uttalar visserligen, att han är medveten om att ett genomförande av utredningsmannens förslag i räntefrågan kommer att minska föreningarnas nettoränteinkomster och förklarar sig för sin del beredd att medverka till att föreningarna beredes möjligheter att nedbringa ränteutgifterna genom att insätta till dem utlånade låne-medel på räntelöst konto hos statskontoret men föreslår oförändrat anslag å 0,4 milj. kronor som bidrag till täckande av föreningarnas administrationskostnader, under hänvisning till storleken av de medel föreningarna förfogar över i form av eget kapital. Ifrågavarande kapital anges per den 30 juni 1959 uppgå till 5 milj. kronor, varav drygt 1,5 milj. kronor beräknas vara besparingar från föreningarnas nettoränteinkomster å statslånemedel.

En närmare granskning av ifrågavarande relativt betydande belopp ger vid handen, att det till cirka 0,4 milj. kronor består av föreningarnas andelskapital, till cirka 1,7 milj. kronor av s. k. subventionsmedel samt till cirka 2,9 milj. kronor av övrigt eget kapital. Därvid är att märka, att subventionsmedlen till övervägande del villkorligt lämnats föreningarna. Dispositions-rätten därtill är i huvudsak begränsad till förlusttäckning och medgiver över huvud taget icke någon förbrukning för administrativa ändamål.

Under tidigare skede beviljades föreningarna i anslutning till tilldelningen av låne-medel i procent därå bestämda subventionsmedel, till en början belö-pande sig till cirka 10 procent, sedermera begränsade till lägre procenttal. För senare år anvisade subventionsmedel har varit av så begränsad omfattning, att anslagen icke medgivit mot tidigare tilldelningar svarande bidragsgivning. För sistförflutna budgetår slutligen har medlen för ändamålet i stor utsträckning hållits i reserv. Delvis torde den därigenom uppkomna behållningen emellertid kunna få tagas i anspråk för täckande av förluster å i särskild ordning lämnade lån, vilka blivit eller kunna befaras komma att bli nöd-lidande.

Eftersom behovet av subventionsmedel icke är proportionellt mot lånens antal och lånebeloppens storlek utan snarare utvecklas degressivt vid en ökad lånefrekvens, torde föreningarnas fonder för möjliggörande av önskvärdt risktagande kunna nedbringas i förhållande till vad tidigare ansågs nödvändigt. Kommerskollegium angiver i sina petita för budgetåret 1960/61 behovet för risktäckning till 5 procent av lånemedlen och beräknar det nödiga nytillskottet av subventionsmedel till 1,5 milj. kronor. Kollegium finner dock anvisningen för budgetåret kunna begränsas till 0,5 milj. kronor under motiveringen, att tillgång till dylika medel icke är påkallad för omedelbar utgiftstäckning. Kollegium har i tidigare sammanhang framhållit, att ifrågasvarande medel allenast är avsedda att giva föreningarna erforderlig ekonomisk styrka för deras risktagande, samt har föreslagit, att medelstillsdelningen borde vara förenad med villkor om återbetalning till den del medlen icke utnyttjas för förlusttäckning, därest föreningarna skulle upphöra med sin utlåningsverksamhet.

För den händelse nu föreliggande förslag till utökning av fonden skulle vinna riksdagens bifall komme fonden att uppgå till sammanlagt cirka 91 milj. kronor. En efter kommerskollegii bedömningsgrund gjord beräkning av erforderligt riskkapital ger till resultat ett belopp å 4,6 milj. kronor, innebärande ett behov av ytterligare subventionsmedel å 2,9 milj. kronor. I statsverkspropositionen upptages ifrågasvarande medel till allenast 0,3 milj. kronor.

Den 30 juni uppgick som tidigare nämnts föreningarnas subventionsmedel till cirka 1,7 milj. kronor och övrigt eget kapital till cirka 2,9 milj. kronor eller sammanlagt till 4,6 milj. kronor, vilket motsvarar det belopp, som enligt kommerskollegii bedömningsgrund erfordras för föreningarnas risktäckning. Under dylika omständigheter kan uppenbarligen hos föreningarna vare sig tillgängliga subventionsmedel eller övriga tillgängliga egna medel medräknas vid en bedömning av deras resurser för täckande av administrationskostnader.

Behovet av medel för risktäckning föreligger visserligen icke omedelbart, och enligt i det föregående gjorda beräkningar skulle sådana medel f. n. icke behöva tillföras föreningarna. Då man emellertid å ena sidan måste räkna med att nu hos föreningarna tillgängliga subventionsmedel i viss utsträckning redan disponerats för inträffade, ehuru icke ännu i bokföringen framtagna förluster samt därjämte tillgången på dylika medel är synnerligen ojämn föreningarna emellan, finner vi ändock att ytterligare medel bör ställas till Kungl. Maj:ts förfogande. Den av sistnämnda skäl behövligen anvisningen beräknar vi i likhet med kommerskollegium till 0,5 milj. kronor eller 0,2 milj. kronor utöver vad som föreslagits i statsverkspropositionen.

I tidigare sammanhang har redovisats, att företagareföreningarna beräknat sina administrationskostnader för budgetåret 1960/61 till cirka 3 milj. kronor. Av föreningarnas framställningar framgår, att de i sina beräkningar

ej i den utsträckning, som varit erforderligt, tagit hänsyn till konsekvenserna av ett genomförande av utredningsmannens förslag.

Om i statsverkspropositionen framlagda förslag bleve genomförda, komme under budgetåret föreningarnas inkomster av räntebärande lånemedel att, med hänsynstagande till den senaste diskontohöjningen å 0,5 %, nedgå till 1,2 milj. kronor. Oförändrade landstingsbidrag, konsultationsavgifter m. m. torde ge 1,1 milj. kronor. Statsbidraget jämte övriga inkomster skulle sålunda komma att uppgå till 2,7 milj. kronor, motsvarande ett, i förhållande till beräknat belopp, underskott å lägst 0,3 milj. kronor eller — efter hänsynstagande till önskvärda organisationsförstärkningar — 1,9 milj. kronor.

I anledning av de förhållanden, som ovan redovisats, anser vi det i högsta grad angeläget, att företagareföreningarna tillföres mera medel för täckande av sina administrationskostnader, så att de därigenom får erforderliga möjligheter att utöva sin verksamhet till gagn för den mindre företagsamheten.

Utöver vad i statsverkspropositionen föreslagits finner vi medelsbehovet tala för en ytterligare anvisning under reservationsanslaget »Bidrag till företagareföreningar m. fl.» å 1,7 milj. kronor, varav 1,5 milj. kronor till administrationsändamål och 0,2 milj. kronor för risktäckning.

Av sparsamhetsskäl anser vi oss dock f. n. endast kunna förorda en uppräknings av anslaget till föreningarnas administration till det av kommerskollegium föreslagna beloppet 1 milj. kronor, det vill säga en ytterligare anvisning å 0,6 milj. kronor.

I sammanhanget vill vi fästa uppmärksamheten på att den föreslagna höjningen av företagareföreningarnas ränta till staten från 3,5 % till 4,5 % samt borttagandet av föreningarnas hittillsvarande 2-åriga räntefrihet enbart för nästa budgetår innebär en besparing i budgeten av cirka 1,5 milj. kronor. Detta innebär att såväl det i statsverkspropositionen föreslagna anslaget å 0,7 milj. kronor som av oss föreslagna uppräknings av anslaget med 0,8 milj. kronor helt täckes av besparingarna och således medför en utgiftsminskning för staten med 0,7 milj. kronor i förhållande till innevarande budgetår.

Med hänvisning till vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts förslag måtte besluta att för budgetåret 1960/61 under anslaget »Bidrag till företagareföreningar m. fl.» anvisa 1 milj. kronor till företagareföreningarnas administrationskostnader samt 0,5 milj. kronor till föreningarnas risktäckning, eller sammanlagt 1,5 milj. kronor.

Stockholm den 25 januari 1960

Stig Stefanson

Torsten Andersson

Nils Theodor Larsson
i Hammarby

Uno Olofsson

J. Kronstrand

Lars Larsson

Georg Pettersson

Erik Wärnberg